

persoonlijk instructies voor de lijn die men bij de verhoren volgen moest.¹ Nog vóór de *Sicherheitsdienst* al of niet met zijn medeweten voor de vervals-te bekentenis van luitenant Klop gezorgd had, maakte hij het aan het gehele hogere kader van de *Wehrmacht* duidelijk dat hij over het Venlo-incident alleen maar zweeg om het later des te luider uit te bazuinen. In de uiteen-zetting over de politieke en militaire situatie die hij op 23 november '39 aan dat kader gaf, kwam namelijk ook een '*Hinweis auf den Zwischenfall bei Venlo*' voor:

*'Der Mann der erschossen wurde, ist nicht ein Engländer, sondern ein holländischer Generalstabsoffizier. Dies ist in der Presse verschwiegen worden. Die holländische Regierung hat gebeten dass die Leiche des holländischen Offiziers ausgeliefert wird. Dies ist eine ihrer grössten Dummheiten. Die holländische Presse spricht nicht mehr von dem Zwischenfall. Zur gegebenen Zeit werde ich das alles ausnützen und mein Vorgehen motivieren.'*²

Om meer dan een motivering ging het Hitler niet:

*'Verletzung der Neutralität Belgiens und Hollands ist bedeutungslos. Kein Mensch fragt danach, wenn wir gesiegt haben. Wir werden die Verletzung der Neutralität nicht so idiotisch begründen wie 1914.'*³

Wat het Duitse volk betrof, mocht die nieuwe motivering dan misschien effectiever zijn – dat zij een puur opportunistisch en gedeeltelijk leugenachtig karakter droeg, was Hitler zich bewust. Trouwens, vóór er sprake geweest was van enig contact van Payne Best en Stevens met de geveinsde vertegenwoordigers van de Duitse oppositie, had hij, in mei '39, al betoogd dat Nederland '*aus der Kaserne herausüberrannt*' moest worden.

Wij gevoelen ons dan ook, wat het beleid van Payne Best en Stevens alsook wat dat van generaal van Oorschoot betreft, niet geroepen tot het uiten van morele verontwaardiging, laat staan dat wij de dwaze uitspraak van de Geer zouden willen onderschrijven die, aldus van Oorschoot, 'nog in Engeland heeft gezegd: als het incident in Venlo er niet geweest was, hadden we nooit oorlog gehad.'⁴ Een geheel andere vraag is of de beide Engelsen en de chef

¹ Schellenberg: *Memoiren*, p. 89. ² Verslag van Hitlers toespraak, 23 nov. 1939, Neur. doc. PS-789, *IMT*, dl. XXVI, p. 334. Volgens de aantekeningen van een der aanwezigen maakte Hitler ook de naam van 'Cooper, bezw. holl. Oberltn. Klopff' bekend (Verslag van de bespreking, 4 dec. 1939, van de commandant van *Armee-Korps X* met zijn bevelhebbers, Neur. doc. NOKW-482, p. 5). ³ *IMT*, dl. XXVI, p. 335. ⁴ Verklaring, door J. W. van Oorschoot op 3 juni 1947 afgelegd voor de commissie-Sillevis, *Eng.*, dl. II b, p. 40.